

# SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.  
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.  
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

## A kiegyezés elintézése.

A bécsi tanácskozások az osztrák és a magyar kormány között megállapodásra vezettek. Ugy a magyar, mint az osztrák kormány eddig hivatalos nyilatkozatot ugyan nem tett kiegyezési terveiről, de részint a dolog természetéből, részint a tárgyalások részleteiről a felhivatalos lapok útján közrebocsátott tudósításokból, némileg fogalmat szerezhettünk arról, hogy a tervezett kiegyezés milyen formában fog érvényre jutni. Épen azért csodáljuk, hogy némely lapok akkora felületességet árulnak el a kiegyezés létesítéséről, mint mikor például győzőről, legyőzöttől beszélnek. Hisz Bécsben a két miniszterelnök nem díjbirkózást rendezett, hanem mindkettő arra fordította egyesült erejét és képességét, hogy a kiegyezés lehetőleg mindkét fél javára a legelőnyösebb feltételek mellett jöjjön létre. A törvény Ausztria és Magyarország között, közös érdekűnek mondja a gazdasági ügyeket. Már pedig ennek a közös érdeknek a fogalmában benne van, hogy a mi az egyikre nézve káros, az a másiknak sem használhat. Hisz akkor tényleg előnyösebb volna a monarchiára, ha gazdaságilag teljesen szétválnának, mert akkor legalább a közös érdek czégére alatt egymást nem károsítanók. Ne beszéljünk tehát arról, hogy itt bármelyik félnek hasznára lenne, ha a másikat legyőzi. A kiegyezésben nem szabad az egyik félnek a másikat legyőzni, mert az nem egyezés, hanem hódítás lenne. Már pedig mi sem akarunk hódoltság lenni, de valószínűleg Ausztria sem.

Nem kisebb képtelenség annak állítása szintén, hogy gazdasági viszonyaink egyáltalában nem lehetnének rendezhetők akkor, ha Ausztriában a parlamentáris helyzet nem javulna. Ezt az állítást igazán nem értjük. Nekünk semmi közünk ahhoz, hogy Ausztriában miként alakulnak a pártviszonyok és hogy melyik többség tartja kezében a hatalmat. Abból, hogy Ausztriába lehetetlen a parlament működése, csak az következik reánk nézve, hogy nem köthetünk vám- és kereskedelmi szövetséget Ausztriával. Nem köthetjük meg pedig ezt a tíz évre szóló szövetséget azért, mivel hiányzanak a szövetség betartására az alkotmányos garanciák.

A vámszövetség fogalma az, hogy ezen ügyekre nézve valóságos reális unióba lépünk egy állammal. Az igaz, hogy ez az unió tíz évig tart és felmondással felbontható.

A vámunio két állam reális unitását jelenti a vámszövetségben foglalt ügyekre nézve és míg a vámszövetség fennáll, addig mi ezen ügyekre nézve reális unióban vagyunk Ausztriával. Miután mi csak alkotmányos intézkedéseket ismerhetünk, ennél fogva feltétlenül meg kell követel-

nünk, hogy Ausztria is az alkotmányosság alapján álljon, különben vele ezen ügyekre nézve sem léphetünk unióba.

Ezt az alkotmányos elvet érvényesítette a magyar kormány, midőn semmi szín alatt sem akart vám- és kereskedelmi uniót kötni Ausztriával parlamenten kívül. De ha nem lehetséges alkotmányos parlamentáris alapon közös egyetértéssel, azonos országgyűlési határozatokkal rendezni gazdasági ügyeinket Ausztriával a vámunio alapján, épenséggel nincs kizárva, hogy a vámunion kívül mégis valahogy rendezzük viszonyainkat Ausztriával éppugy, mint bármely nem alkotmányos állammal megteszszük, megtettük nem egyszer.

Bennünket önrendelkezési jogunkban nem gátolhat semmi. Mi miként Törökországgal, Perzsiával, Japánnal, Chinával stb. köthetünk bármely nemzetközi szerződést, akként köthetünk az abszolút Ausztriával is. Hisz nekünk Ausztria egészen külföld, miután megszűnt a vám- és kereskedelmi unió. Nekünk ahhoz semmi közünk, hogy ezekben az államokban az uralkodó egyedül avagy a parlamenttel megosztva gyakorolja a főhatalmat. Épen ezért nevetséges némely lapoknak azon állítása, hogy Ausztriával egyáltalán semmiféle egyezséget nem köthetünk az osztrák alkotmány 14-ik szakasza alapján, mivel Ausztria részéről ezen egyezmény betartása iránt felelősséget senki sem vál-

## TÁRGZA.

### Mikor én megházasodtam.

Terka.

A mult tél egyik estjén, a lelkemre nehezülő unalmat elűzendő, bevetődtem a színházba, a hol már két év óta nem voltam.

Szép Helénát adták,

Ott láttam meg őt, a mint többed magával énekel, s szinte a szemem káprázott belé! Hiszen szépek voltak valamennyien, de ő kiemelkedett, mondhatnám kiragvottat közülök. Kiesiny, vörös szandálkba bujtatott lábacskái, egész a molettségig gömbölyű s mégis karsu termete, bágyadt fohérszínű görög inggel fantasztikusan körülövezve, mely két oldalán egész a derékgig felhasítva, járás közben kivillanni engedti a feszes, testszínű trikóba zárt szoborszerű lábszárait, félig fedetlenül hagyott duzzadó, márványszerű keble, pajkosan mosolygó, rózsaszín pirral befuttatott arca, félig sejtelmes fitos arra, örökké nevető kék szemei, görög módra fésült, aranyabroncsokkal körülfont, hamvasszöke dus haja, mely szinte villódzó fényt árasztott maga körül: oly észbontóan széppé tették, hogy a mint a színpadra kilépett, egyszerre minden látásó feléje irányult, s a gyönyörteljes bámulat önkéntelen „áh”-ja morajlott végig a házon.

Azt sem tudom, hogyan jutottam ki a színházból. Nem tehetek róla, imádom a félig sejtelmes fitos orrokat.

Bezzeg eljártam ettől a naptól kezdve minden este a színházba. Lett légyen jó vagy rossz idő. én a hivatalos óra végeztével már ott ácsorogtam a színház színpad felőli bejáratánál, lesve, hogy mikor jön az édes öltözködni. Rendesen 6 órakor jött, de ritkán egyedül; majd egy katonatiszt, majd egy uracs, s néha egy színész kollegája kísért. Engem meg a féltékenységre majd tönkre silányított. Mindennap feltettem magamban, hogy bemutatom magamat, de a szende hangon elrebegett „kezét esőkolom”-on túl nem tudtam menni. Azt is alig bírtam összeszorult torkomból kipréselni, míg ő bájos mosolylyal viszonzva üdvözlésemet, belebegett a színházba.

Egyszer aztán merész dologra határoztam el magamat. Megtömtem a zsebeimet a cukorkák valamennyi válfajával, vettem a virágkereskedésben egy gyönyörű mellest 5 frtért, melléje tettem egy névjegyet, a melyre ráírtam: „Az őnt minden nap a színház ajtajában váró imádójától”, s ezt beküldtem az öltözőjébe.

Másnap még a szokottnál is dobogóbb szívvvel lestem az érkezését. S óh égi kegy! egyedül jött. Odarohantam hozzá, s elrebegettem neki a nevemet.

— Áh, ön küldte tegnap azt a gyönyörű esakrot? Köszönöm édes, — mondá kezét nyujtva, a belibbent az ajtón.

— Édes!!! Azt mondta, hogy édes! És a saját kezével fogott velem kezét! — ordítam egy szembejövő alakra, s mérhetetlen boldogságomban átölelve őt, össze-vissza csókoltam.

Csak azután vettem észre, hogy egy szurtos dekorateur volt.

Rohantam a kertészhez, s ismét egy 5 frtos mellest küldtem neki, s addig küldözgettem neki a virágokat, a czukorsüteményeket stb. efféle, míg jóformán minden megtakarított pénzeszkém elfogyott, de bizalmasabb ismeretséget kötötünk.

Egy napon végre teljesült a legforróbb vágyam: ő meghívott, hogy másnap délután látogassam meg a lakását.

Másnap kifogástalan „parade adjustirungba” vágya magamat, bekopogtattam hozzá. Nehéz, törökös-szövetű, bő házi köntös volt rajta. A legigézőbb, leghódítóbb mosolya kíséretében nyujtott. kézcsokra patyolat finomságot kacsóját. Valami négy éves kis leány játszadozott a szobában, a ki feltűnően hasonlított hozzá, s nagy okos szemeivel, kérdőleg, bámulva tekintett fel reám.

— Bemutatom önnek a leányomat, Pipikét — mondá aranyos egyszerűséggel az édes. Férjem ugyan nincs, de hiszen nagy lelkem az ilyen kiesiségen nem ütközik meg.

Hát bizony én egy kicsit megütköztem, jobban mondva meg voltam zavarodva, a mi azonban csak azt bizonyítja, hogy nem vagyok valami nagy lélek. Hanem azért leültem a mutatott helyre, a dívánra. A kis Pipike egész barátságosan ott termett mellettem s felkuperodott az ölemből.

lalna. Mert az illető cikkíró véleménye szerint az abszolút országokban az uralkodó semmiért sem felelős. De kérdezzük, vajon az uralkodó felelős-e az alkotmányos monarchiában? Ugyebár itt sem felelős, hanem felelős a kormány az uralkodó tényeiért. Jó lesz tehát ezzel az alkotmányjogi tévedéssel felhagyni. Ez nem argumentum. Hisz minden szerződés csak addig tart, míg a felek megtartják a reciprocitást. Különben tényleg fel lesz mondva.

Az Ausztriával való ezen mostani megegyezésnek az ereje épen abban van, hogy az mindkét félnek a saját legjobb érdekében áll, hogy megtartsa. Micsoda egyezség lenne az, ha valaki káros vagy kellemetlen kötelezettséget vállalna magára csak azért, hogy meg ne tartsa. Ilyen dolgot csak úgy lehet ráerőszakolni, rákényszeríteni az emberekre, de az ilyen viszony nem lenne egyezség. A miatt tehát sohase fájjon a fejünk, hogy Ausztriában nem fogják megtartani a magyar kormányval történt megállapodásokat. Hisz ez Ausztriának épen úgy az érdekében áll, mint nekünk. Azok a nagy közgazdasági szempontok ép oly fontosak Ausztriára, mint reánk nézve, a melyek erre a vámunió kívüli egyezményre vezettek.

Ausztria érzi, hogy épen olyan súlyos gazdasági válságba jutna, mint mi magunk, ha Magyarország és Ausztria között a vámsorompókat felállítanák és a mostani közösügyes alapon kifejlődött gazdasági rendszert úgy hamarosan, mint ha csak ollóval történnék, egy napon elvágják. Épen azért kettős nagy gondolat vezette a magyar kormányt, midőn egyrészt a magyar alkotmányos álláspont sérthetetlenségét iparkodott megővni, másrészt oly módokat keresett és talált, a melyek mellett a mai gazdasági állapotok legalább is addig, mivel ezen egyezmény időhöz kötve nincs, a meddig a tíz évre szóló vámunió ismét létrehozható

lesz, legfőbb közgazdasági érdekeink meglesznek óva. A ki elfogulatlanul, pártpolitikai és párhatalmi szempontok nélkül fogja fel a dolgot, az helyes kritikát is gyakorolhat magára az ügy érdemére nézve.

Különben néhány nap választ el csak bennünket a magyar parlament újból való összeülésétől. És mint mi tudjuk, Bánffy Dezső báró miniszterelnök az első ülések egyikén kimerítőleg fog nyilatkozni a kiegyezésről. Elő fogja adni a kormány tervét és szándékát, a melyeknek ismertetését a parlament részére tartotta fenn.

R.

## Selyemtenyésztésünk 1897-ben.

Felvilágosítások a selyemtermelők részére.

(Folyt. és vége.)

A termelők könnyebbségére nem petét, hanem már kikelt selyemhernyót oszt ki az intézet, a beváltó állomásokat lehetőleg szaporítja, és a hol tavaly egy-két beváltó, ez idén 3–4 működött. Továbbá: míg tavaly a tenyésztők pénzutalványait csak az adóhivatalok fizették ki, addig ez idén, hogy a tenyésztők gyorsabban nyerjenek kielégítést, a községi eljárások is teljesítették a kifizetéseket.

Nem egyszer fordult elő azon eset, hogy a községi felvigyázó megmutatta a tenyésztőnek, miként kell gubót megválogatni, sőt segített is neki a válogatásnál és a tenyésztő nem tudott elment állani annak, hogy a már megválogatott gubókat a beváltás előtt össze ne keverje azon reményben, hogy a II. osztályukat I. osztályuk gyanánt fogják elfogadni és beváltani. Sőt voltak esetek, hogy a midőn a gubók a beváltás helyszínén lettek helyesen megválogatva, egyes tenyésztők, míg a gubókat a rácsról a mérleghez vitték, a II. oszt. gubók egy részét az I. osztályuk közé dobálták. És feltűnő, hogy épp azok, kik ily eljárásra is képesek, hangoztatják a legjobban elégedetlenségüket a rajtuk elkövetett sérelmek miatt.

A tenyésztők nem egy esetben, a selyemt. felügyelőt félrevezetve, több névre tulságos sok hernyót vállaltak, minek következménye aztán az, hogy azokat kielégítőleg gondozni nem képesek és tenyész-

tésük rosz. Továbbá aránytalanul sok levelet szednek akkor, a midőn a hernyóknak még csak kevesebb táplálék kell, — a fölöslegesen szedett levél megromlik és akkor, a midőn csakugyan több levélre van szükség, beáll a lombhiány, a hernyók éheznek és csak gyenge gubót fonnak. Különösen nagy megtakarítást érünk el a szederfalevéllel az által is, ha azt vágottan adjuk a hernyóknak utolsó életkorukig. Ezen eljárást már ugyan kezdik követni a tenyésztők, de még mindig nem elég ideig, vagyis addig, míg a hernyók a 4-ik vedlésen át nem estek. A hernyók bekötését is gyorsítják a tenyésztők a helység fűtése által, mi ismét csak a gubók minőségének rovására történhetik. A hernyók fekhelyét nem tisztítják meg kellőleg a régi alomtól, a helyiséget nem szellőztetik eléggé, az egyes elhult hernyókat pedig nem távolítják azonnal. Mindezeknek következménye, hogy betegségek támadnak, fertőztetése az egészséges hernyóknak és a hernyók nagy mennyiségben elpusztulása. Főleg pedig vonatkoznak a tenyésztők attól, hogy a helyiséget, melyet tenyésztésre szántak, kimeszseljék, padozatát erős luggal felsurolják, és ezután, ha megszáradt, kénnel jól kifüstöljék és legalább 48 órán át a helyiség ajtaját, ablakait csukva tartásuk.

Ezen eljárás pedig a hernyók közt támadható különféle betegségek elkerülése végett mulhatatlanul szükséges nemcsak közvetlenül a tenyésztés előtt, de a tenyésztés befejezte után is, különösen ez idén, a midőn a hernyók között a mézskór nagyobb arányokban mutatkozott. Ha nem is már a legközelebbi időben, de ha a viszonyok javulása meg fogja engedni, hogy a gubók beváltási ára felemeltessék, ezt tenni az intézet nem fog késni. A tenyésztőtől függ, hogy ne csak nevelje a selyemhernyókat, hanem, hogy helyes és okszerű tenyésztés által ugyanazon munkaerővel nagyobb mennyiségű és jobb minőségű gubót termeljen. Csak így érhetjük el azt, hogy mindinkább fog szaporodni azok száma, kik nagyobb szorgalom és szakértelem kifejtésével nagyobb beváltási árat nyernek, és mindinkább kevesebben lesznek azok, kiknek a selyemtenyésztés csak azért nem jövedelmező, mert hanyagság és az adott utasítások figyelmen kívül hagyása miatt csak silány és rossz gubókat termelnek. Hiszen Olasz- és Franciaországban, a gubóterméssel csak 10–15 százalékja második osztályu. Nincs ok rá, hogy kételkedjünk a felett, miszerint ugyanezen arányt ne volnánk képesek elérni Magyarországon is, annál inkább, mert a magyar tenyésztők minden elképzelhető utbaigazításokban és könnyítésekben részesülnek a kormány részéről és nincsenek kitéve annak, — mint a külföldi tenyésztő, — hogy már előre lefizetve sok esetben drága pénzen kénytelen megvásárolni a nem mindig megbízható, sőt gyakran rosz minőségű petét; továbbá kénytelen a hernyókat maga kikeltetni és végre a szükséges szederfalevelet drága pénzen beszerezni. Minden termelési ágra járnak rossz idők, melyekben nehézségekkel kell küzdeni. Ezt tapasztaljuk egyéb gazdasági terményeknél is. Kár volna azonban teljesen megelégedezni arról, hogy a legutóbbi 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> évtized alatt a selyemtenyésztés minden előzetes befektetés nélkül 17 millió forint keresetet nyújtott népünk legszegényebbjeinek oly időben, midőn kivált földmivelő népünk egyéb keresetre alig képes szert tenni.

Ha tehát a viszonyok a selyemtenyésztésre jelenleg súlyosak is, mégis azt hisszük, hogy még nincs ok a csüggedésre, hanem inkább iparkodnunk kell, a nehézségeket leküzdeni azért, hogy több és jobb gubót termelünk, mert tagadhatatlan, nem az károsodott az idén, ki helyesen és jól tenyésztett, hanem legtöbb esetben az, ki nem követte a kapott utasításokat és nem fordított kellő gondot a tenyésztésre.

## A vármegyei legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1899-ik évi névjegyzéke.

1. Gróf Nemes János nagybirtokos Hidvég 2853 forint 6 kr. 2. Nagy Ferencz birtokos K.-Vásárhely 1592 forint 28 kr. 3. Béli Tivadar nagybirtokos Bodola 1431 ft 98 kr. 4. Gróf Pejacsevics Ártur nagybirtokos Ludány 1127 ft 34 kr. 5. Dr. Sinkovits Ignác nagybirtokos orvostudori oklevél K.-Vá-

- Bácsi, maga lesz ezután a mamám udvarlójaja? — kérdé egész naivul.

Rá kellett hagynom, hogy igen.

— És aztán mindennap meglátogattam, s minden nappal belebolondultam. Mert ő kitűnően értette a módját, hogyan kelljen az embernek az szerelmét az imádatig, vágyait az őrzőségig fokozni. Csak úgy bánt velem, mint macska az egérrel. Jól tudta, hogy szeretem, s ő is úgy mutatta, mintha szeretne engem, s néha, mintha mámorában elfeledkezne magáról, át hagyta a derekát ölelni, de mire meg akartam csókolni, ijedten taszított el magától. Nincs az a tizenhat esztendő ártatlanság, a ki a szemérmes tartózkodást oly kitűnően tudná mutatni, a hogy ő játszotta.

Végre egy csillagfényes estén, mikor a színházból hazakísértem, a kapuja előtt tartottam neki egy olyan szerelmi vallomást, hogy még ő is belepirult. Valóságos melodráma volt. A zenét hozzá a megfagyott hóval borított háztetőkön a holdfény-sugár özőnében szerelmeskedő macskák panaszosan jajgató kardala képezte. Megkértem felesegül.

Az ő felelete egy édes, hosszú, forró csók volt. Három menyasszonyom volt már rajta kívül, hát kipróbált, tapasztalt ember vagyok, de annyit bizvást mondhatok, hogy úgy csókolni, mint ő, kerek világon nem tud senkisé.

Nem mertem azokat a szerencsétlen régi jegygyűrűket használni, hanem újakat vettem, s február hó 20-án megtörtént az eljegyzés. E naptól kezdve

virágvasárnapig az én életem egy boldogságos álom volt. Azok a minden délutáni látogatások, azok a forró csók, édes, szenvedélyes ölelések halálom órájáig életem legbájosabb, legtündéribb emlékei lesznek.

De hajh! jött a virágvasárnap, s ő neki a szintársulat nyári állomására kellett indulnia. Szomorú voltam nagyon. Ő nem! Egyre vigasztalt.

— Lásd baba, minden nap fogsz írni és minden második levedre válaszolok. Aztán minden héten meglátogatsz, hiszen nem messze leszünk. Ugy elrepül az a pár hónap, mint a semmi. Októberre megjövünk ismét, s akkor megtartjuk az esküvőt.

Elutaztak. Eleinte minden szombaton meglátogattam menyasszonyomat, ott töltve nála a vasárnapot. A negyedik vagy ötödik héten azonban már nem bírtam bevárni a szombatot, hanem szerdán két napi szabadságot kértem, s elutaztam.

Az ablaka előtt elhaladva, ösztönszerűleg benéztem. Ott ült, egy császárszakálú bakatízt ölben. Ők is megláttak.

Tableau!!

Ha még valami deli, aranyzinoru atillás huszártízt lett volna! De egy császárszakálú bakatízt!!... Hanem ennek már én küldtem vissza még az nap a jegygyűrűt.

Omikron.

sárhely 1091 frt 20 kr. 6. Gróf Mikos Ármin nagybirtokos Zabola 1081 frt 22 kr. 7. Seethal Ferencz nagybirtokos Szentiván 998 frt 36 kr. 8. Zathureczky Gyula nagybirtokos Baróth 975 frt 47 kr. 9. Dr. Künnle Tivadar ügyvéd, ügyvédi oklevél Seps-Szentgyörgy 915 frt 30 kr. 10. Br. Szentkereszt Zsigmond törvényszéki elnök, bírói oklevél Kolozsvár 875 frt 18 kr. 11. Damokos János nagybirtokos Alesernáton 852 frt 21 kr. 12. Br. Szentkereszt Béla nagybirtokos Árkos 851 frt 59 kr. 13. Temesváry Gergely nagybirtokos S.-Szentiván 803 frt 2 kr. 14. Temesváry János nagybirtokos Uzon 802 frt 99 kr.

15. Gróf Mikos Árpád nagybirtokos Al-Csesztve 786 frt 63 kr. 16. Kupferstich József bérlő Seps-Szentgyörgy 755 frt 90 kr. 17. Dánér Ferencz birtokos Baróth 701 frt. 18. Wellenreiter János sörgyáros Seps-Szentgyörgy 995 frt 22 kr. 19. Kovács Károly ügyvéd Dálnok 686 frt 90 kr. 20. Dr. Székely György országos képviselő, tudori oklevél Kilyén 672 frt 94 kr. 21. Kökössy Károly ügyvéd K.-Vásárhely ügyvédi oklevél 672 frt 66 kr. 22. Gyárfás László törvényszéki elnök, bírói oklevél Csikszereda 671 frt 96 kr. 23. Id. Tóth István birtokos K.-Vásárhely 667 frt 29 kr. 24. Kocsis Gábor birtokos Márkosfalva 652 frt 88 kr. 25. Gróf Mikos Zsigmond nagybirtokos Bodola 650 frt 46 kr. 26. Bajkó Ferencz Papolez 625 frt 50 kr.

27. Deák András kereskedő iparkamarai tag Seps-Sentgyörgy 614 frt 66 kr. 28. Antos József ügyvéd, ügyvédi oklevél Baróth 607 frt 42 kr. 29. Ince Gyula kereskedő, iparkamarai tag Baróth 600 frt 4 kr. 30. Ifj. Becsek Imre iparos Kovászna 590 frt 8 kr.

31. Fejér János birt., állatorvosi oklevél Altorja 588 frt 8 kr. 32. Id. Ötvös Pál birt., gyógyszerészi oklevél S.-Szt.-györgy 576 frt 2 kr. 33. Kovács Ferencz gyógyszerész, gyógyszerészi oklevél K.-Vásárhely 566 frt 14 kr. 34. Veres Gyula birtokos, ügyvédi oklevél Seps-Szentgyörgy 546 frt 52 kr. 35. Fejér Antal kereskedő K.-Vásárhely 531 frt 70 kr. 36. Nagy János nyug. miniszteri tanácsos, mérnöki oklevél Szotyor 520 frt 76 kr. 37. Csizsár József kereskedő K.-Vásárhely 465 frt 26 kr. 38. Bogdán Emil birtokos Köröspatak 464 frt 41 kr. 39. Miskolczy Vilmos birtokos Páva 455 frt 16 kr.

40. Gróf Béldy Ákos főispán Kolozsvár 446 85 kr. 41. Gróf Béldy Kálmán nagybirtokos Báld 446 frt 85 kr. 42. Nagy Károly birtokos Seps-Szentgyörgy 446 frt 85 kr. 43. Benedek János kir. közjegyző, ügyvédi oklevél Seps-Szentgyörgy 438 frt 86 kr. 44. Antos József nagybirtokos Abony 433 frt 88 kr. 45. Dr. Bodor Tivadar ügyvéd, ügyvédi oklevél Seps-Szentgyörgy 431 frt 28 kr. 46. Trattner Vilmos regálé bérlő Közép-Ajta 427 frt 30 kr. 47. Bánya Kristóf birtokos Tamásfalva 414 frt 3 kr. 48. Török Bálint kereskedő, iparkamarai tag K.-Vásárhely 397 frt 18 kr. 49. Tóth József szeszgyáros K.-Vásárhely 395 frt 20 kr.

50. Nagy Elek cipész, iparkamarai tag Seps-Szentgyörgy 393 frt 44 kr. 51. Jancsó Mózes szeszgyáros K.-Vásárhely 390 frt 70 kr. 52. Ferencz Lajos kereskedő, iparkamarai tag Seps-Szentgyörgy 372 frt 70 kr. 53. Potsa József főispán v. b. t. t. Seps-Szentgyörgy 371 frt 48 kr. 54. Bogdán István birtokos Seps-Szentgyörgy 365 frt 92 kr. 55. Fogolyán Kristóf kereskedő Seps-Szentgyörgy 357 frt 66 kr. 56. Vajna István birtokos Martonfalva 354 frt 94 kr. 57. Czeglédi János ev. ref. lelkész Réty 352 frt 90 kr. lelkész. 58. Benkő Sándor birtokos, gazdasági oklevél Etfalva 348 frt 24 kr. 59. Blaskó Lajos iparos Seps-Szentgyörgy 345 frt 1 kr.

60. Tompa Albert birtokos Kis-Borosnyó 344 frt 37 kr. 61. Bodor Ferencz kir. közjegyző ügyvédi oklevél K.-Vásárhely 342 frt. 62. Vajna Károly nyug. kir. bírói Gidófalva 341 frt 93 kr. 63. Bogdán Florián vállalkozó Seps-Szentgyörgy 330 frt 97 kr. 64. Török Sándor birtokos, iparkamarai tag K.-Vásárhely 330 frt 90 kr. 65. Dr. Sinkovits Ottó birtokos tudori oklevél Szentkatolna 328 frt 12 kr. 66. Debiczky Mihály gyógyszerész, gyógyszerészi oklevél Baróth 325 frt 84 kr. 67. Goldstein József kereskedő Előpatak 324 frt 12 kr. 68. Imecs János birtokos Altorja 324 frt 10 kr. 69. Bogdán Áthur tak. pt. vezérigazgató Seps-Szentgyörgy 320 frt 49 kr.

70. Cseh Viktor birtokos Nyujtód 319 frt 97

kr. 71. Nagy Károly birtokos Szotyor 319 frt 89 kr. 72. Serester Sándor nyug. unit. lelkész Kőkös 315 frt 86 kr. 73. Ujjvárossy József birtokos Uzon 309 frt 33 kr. 74. Ehed Mikály birtokos Seps-Szentgyörgy 307 frt 37 kr. 75. Izsák János kereskedő Seps-Szentgyörgy 306 frt 5 kr. 76. Damokos Mihály birtokos Alesernáton 305 frt 19 kr. 77. Dobál Lajos kereskedő K.-Vásárhely 303 frt 84 kr. 78. Dr. Szaesvay Gyula ügyvéd, ügyvédi oklevél K.-Vásárhely 300 frt 86 kr. 79. Szócs Boldizsár kereskedő Zágón 297 frt 34 kr.

(Vége köv.)

## Ujdonságok.

— **Időjárásunk.** Mióta szeptember beköszöntött, időjárásunk oly ősziessre vált, mintha csak a tél küszöbön lenne. Napok óta hideg őszi szelek fujnak s a légkör különösen éjjelenként annyira átült, hogy a szobákban a tüzet igen jól el lehet szivelni.

— **Előléptetés.** A közoktatásügyi miniszter Balázs Márton kézdívásárhelyi polgári iskolai rendes tanítót a X. fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

— **Hymen.** Bálint Gyula kézdívásárhelyi postás távirda segédtiszt f. hó 6-án kötött házasságot városunk egyik bájos és szeretetre méltó hölggyével, Bartha Zsuzsika kisasszonnyal. Sok boldogságot kívánunk e szép frigyhez.

— **Kántor-választás.** A kézdívásárhelyi ev. ref. egyháznál megüresedett énekesi állást mult vasárnap töltötték be választás után, a hívek nagy érdeklődése mellett. Ezen állásra, mely egyike e nemből a legjobbaknak — többen pályáztak és a hívek rokonszenve majd egyik, majd másik pályázó körül csoportosult, míg végre oda lyukadt ki a dolog, hogy mult vasárnap a pályázóktól eltekintve, Nagy Gerő ifyfalvi kántort választották meg közfelkiáltással, ki pedig nem is pályázott, hanem kijelentette, hogy megválasztása esetén, azt elfogadja.

— **Iskola építésünk** — a mint többször megírtuk már — megakadt és pedig azon egyszerű okból, mert az e célra rendelkezés alatt állott 50 ezer forint elfogyott. Minthogy a községi elemi iskolákat az állam átvette, az építési költségeket is a közoktatási miniszterium köteles hordozni a várossal kötött szerződés szerint. A városi tanács, mely meghívás folytán az építkezést eddig vezette, idejében előterjesztést tett, hogy az 50 ezer frt nem fogja fedezni a költségeket, a mint az előre is látható volt, hogy egy olyan épület, melynek költségvetése közel 80 ezer frtba lett elélegesen megállapítva, az 50 ezer frttal fel nem építhető, s azért, a tanács a szakértői vélemény alapján még 22 ezer frtot kért folytatni a tovább építési munkálatok költségeinek fedezésére és erre a közoktatásügyi miniszterium egy leiratot intézett a városi tanáchoz, melyben elrendeli, hogy az építkezés tovább folytatandó, azonban a fedezetről épen semmi emlékeztést nem tesz. Ilyen viszonyok között igen természetesen maga az iskola adja meg az árát a felmerült differenciáknak, mert az már bizonyos, hogy a város addig nem épített, míg a kormány a fedezetről nem gondoskodik, mivel a kötött szerződés szerint az építési költség teljesen a közoktatásügyi tárcázat terheli. S míg az ügy tisztázatik, szépen eltelik az őszi s a tovább építés ismét a jövő tavaszra marad s ez jóformán ismét egy évi késedelmet okoz.

— **Másod virágzás.** A megye több községéből értesítik lapunkat, hogy ott nemcsak a orgonafa, hanem a gyümölcsfák is virágzásnak indultak. Ez a másodvirágzás a néphit szerint hosszú, meleg őszt jelent, hanem most, midőn szeptember elején minden éjjel csaknem dértől lehet tartani, alig lehet hinni a hosszú, meleg őszen, mert bizony mostanság az időjárás nem igen alkalmazkodik a régi szép szokáshoz.

— **Műkedvelői előadás.** A „Kézdívásárhelyi műkedvelő és Önképző Egyesület” f. hó 4-én (vasárnap) tartotta harmadik előadását a „Hitves” cz. színművel. A darabra általánosságban azt mondjuk, hogy jó volt, minden egyes szereplő — habár nem

is a tökéletességig, — de feladatát igyekezett jól megoldani. A közönség többeknek virágcsokrokkal is kedveskedett. Az előadást táncz követte, mely azonban a hűvös időjárás miatt kevéssel éjjél után véget ért. A jelen volt közönség azonban jól mulatott s egy szép est remiszcezenziáival távozott. Ha tehát most már a három előadást összevonjuk, azon tapasztalatra jutunk, hogy a népszínmű volt a legszínerűbb, s azt hisszük, a közönség érdekében eslekednék a rendezőség, ha ezutáni előadásait inkább csak a népszínművekre fektetné.

— **Köszönetnyilvánítás.** A felebaráti szeretet melegét hirdető háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet ismét egy új alapítót nyert K. Csizsár József ur és kedves neje Kovács Emilia urnő személyében, kik 1000, Egyezer forintos alapítványukkal nemcsak maguk emléket tettek halhatatlanná, hanem bebizonyították, hogy a nemzetért áldozni is készek. Sok ily derék egyéneket adjon Isten édes magyar hazánknak. Fogadják a nemes szívű alapítók az árvák nevében legforróbb köszönetünket. Kézdí-Vásárhelyt, 1898. aug. 25-én. Bárá Szentkereszt Stephánia, elnök. Dobay János, titkár.

— **Értesítés.** A háromszékvármegyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézetben egy az elemi, mint női ipari iskolában az előadások f. év szeptember 12-én kezdődnek. Bejáró növendékek ügyében, bővebb felvilágosítást nyújt az intézeti igazgató. Kézdí-Vásárhelyt, 1898. szept. 1-én. Az iskolaszék.

— **A „Pillangó”** 20-ik számából következő sikerült „Memento” czimű költeményt közöljük.

### Memento.

Gyöngéd, cselázások, az évnegyed alkalmából.

Ismét elrepült egy évnegyed,  
Három hó elrepült megint,  
Mily pompás, hogy a „Pillangó”  
Három hóra csak egy forint!

A vicezek egész garmadá  
Szállítjuk portmenteset  
Annak, aki premenarán  
Innen és túl a tengeren.

A „zöldben” gyakran előli  
Az embert a nagy unalom,  
Nem gondolják, hogy egy forint  
Játssza segíthet a bajon.

Szállítjuk napra, pontosan,  
A fenti díjazás szerint...  
Mily pompás, hogy a „Pillangó”  
Három hóra csak egy forint.

A „Pillangó” eddig megjelent számai bizonyítják létjogosultságát. Kiadóhivatala Budapesten, VI Teréz-körút 35 alatt van. Mutatványszámot ingyen küld.

## Közgazdaság.

Ne vessünk burgonyát friss trágyába.

Tudvalevő dolog, hogy a burgonyát három célból termeljük, t. i., hogy vagy asztali, vagy szeszgyári, vagy pedig takarmány burgonyát nyerjünk termelési eredményül. A takarmány-burgonyától eltekintve, a gazdának az képezi célját, hogy minél nagyobb keményítő tartalmu burgonyát produkáljon, mert a magas keményítő tartalom az asztali burgonyát izletesebbé, a szeszgyári burgonyát pedig értékesebbé teszi. A keményítő-dus asztali burgonya megsüve omlóssá lesz, ellenkezőleg pedig szalonnás, szappanos. A szeszgyári burgonyánál pedig azért játszik fontos szerepet a keményítő tartalom, a mennyiben ebből készül a szesz s így természetesen annál többet fizethet a szeszgyáros valamely burgonyáért, minél több abban a keményítő. Tegyük fel például, hogy valamely gazdaságban a burgonya 90 mm. hozamot adott kat. holdanként, a burgonyának keményítő tartalma azonban a termésnek 14 százaléka volt, egy másik gazdaságban pedig kat. holdanként csak 80 mm. termett, azonban a termésnek 18%-a volt a keményítő tartalom, ugy a két termelő közül az utóbbi járt jobban, a mennyiben 6 kat. holdanként 14.40 mm. keményítőt aratott, az első izben említett termelő ellenben csak 12.60 mm.-át.

Felmerül már most az a kérdés, hogy a burgonyának keményítő tartalma miként volna fokozható, nevezetesen, hogy a friss istálló trágya nem hat-e esőkkentőleg a keményítő tartalomra. Számos

esetben bebizonyult már, hogy a közvetlenül alkalmazott friss istállótrágya nem emeli, — de csökkenti a keményítő tartalmát, de annál inkább fokozza a termés nagyságát, s ebből a szempontból nem volna hátrányára a friss trágyázás a burgonyának. Határozottan hátrányára van azonban azért, mert a friss trágyázás földben a burgonya inkább ki van téve pusztító betegségeknek, nevezetesen pe-

dig a burgonya penész vehemenesebben lép fel ilyen helyt; hátrányára van továbbá azért, mert az ilyen talajból kikerült burgonya nem tartós, eltartás közben sokkal nagyobb veszteséget szenved rothadás folytán, mint az, a mely nem frissen trágyázott talajból került ki.

A vetés forgóban a burgonya — épen azért — az istálló trágya után csak második helyen követ-

kezzék, vagyis oly módon ott elhelyezve, mint a cukorrépát termelő gazdaságokban a cukorrépa. Pl. zabos búkköny előtté igen dus istálló trágyával; utána buza 150 kg. szuperfoszfáttal, utána burgonya, esetleg 100 kg. szuperfoszfáttal. Ilyen vetés és trágyázási mód mellett nemesak igen bő, de keményítő dus és tartós termést is kapunk.

## Hirdetések.

21.739 szám.  
1898.

### Hirdetmény.

Háromszékvármegye igazoló választmánya a vármegyei legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1899-ik évi névjegyzékét másolatban hozzám megküldvén; az az 1886. évi XXI. t. cz. 8. §-sa rendelkezéséhez képest a vármegye székházánál folyó hó 5-től kezdve oly értesítéssel tétetik ki közszemlére, hogy a névjegyzék ellen a törvényhatóság székházán lett kifüggesztéstől 15 nap alatt az állandó bíráló választmányhoz felebezésnek van helye.

Miről jelen hirdetmény kibocsátott.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1898. szeptember 1.

Gábor Péter,  
alispán.

150 1—1

Sz. 14 kpv.  
1898.

### Hirdetmény.

Az 1874. évi XXXIII. t. cz. 49. §. alapján központi választmányunk értesíti azokat, kik névjegyzék kiigazítása ellen felszólaltak, hogy a névjegyzék ez évi szeptember hó 20-ától szeptember hó 30-áig közszemlére kitétetett; azokat pedig, kiknek a 49. §-ban elősorolt határozatok kézbesítették figyelmzetteti, hogy a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a m. kir. kuriához intézett felszólamlásaikat központi választmány elnökéhez benyújthassák.

Kézdi-Vásárhelyt, 1898. szeptember hó 3-án a központi választmány.

Bartók Károly, Kovács Dániel,  
közp. v. elnök, jegyző.

151 1—2.

Szám 8312  
1898.

### Pályázati hirdetmény.

Soósmező községben elhalálozás folytán megüresedett jegyzői állásnak a községi jelleg megváltoztatása iránt beadott kérés folytán ideiglenesen helyettesítés útján lévén betöltendő, ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják elméleti és gyakorlati képzettségüket igazoló ok-

mányokkal felszerelt folyamodványukat szeptember hó 30-ig alolirthoz adják be.

Ezen helyettes jegyzői állással 600 frt fizetés, 80 frt lakbér, 45 forint iroda általány és magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak járnak.

K.-Vásárhelyt, 1898. évi szeptember hó 5-én.

Cseh Gyula s. k.  
főszolgabíró.

152 1—1

Van szerencsém úgy a helybeli mint vidéki t. közönség szives tudomására adni, hogy Kovásznán

### ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig.

Dr. Morvay István

25 91—\* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

# SCHISSER PÁL

első nagy kárpos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, toilett-asztalok, lőszőr és tengerifü matraccok és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összehajtható vas-ágyak 32 rugós matracczal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.  
(88 61—100)

## Jég eladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nálam naponta jeget igen jutányos áron lehet kapni.

Csiszár Pál,  
kereskedő.

87 22—\*\*

## Hirdetések

lapunk kiadóhivatalában jutányos áron felvétetnek.